

*Даний матеріал наводиться в демонстративних цілях.
Через це файл не відображає повний обсяг роботи. Для
отримання цілісної інформації по цій чи іншій роботі
звертайтеся до менеджерів сайту kursach.in.ua*

ТИТУЛКА

Аналіз доходів і витрат автотранспортного підприємства ТзОВ”Кадет”

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні засади економічного аналізу в системі управління доходів і витрат автотранспортного підприємства.....	5
1.1 Економічна характеристика доходів і витрат автотранспортного підприємства.....	5
1.2. Огляд нормативної бази та спеціальної літератури з питань аналізу доходів і витрат автотранспортного підприємства.....	11
Розділ 2. Аналіз доходів і витрат автотранспортного підприємства.....	19
2.1. Характеристика автотранспортного підприємства ТзОВ «Кадет».....	19
2.2 Організаційно-інформаційна модель аналізу формування доходів і витрат автотранспортного підприємства.....	22
2.3 Загальний аналіз доходів і витрат автотранспортного підприємства.....	24
2.4 Факторний аналіз доходів і витрат автотранспортного підприємства.....	30
Розділ 3. Методика аналізу доходів та витрат автотранспортного підприємства на основі застосування сучасних інформаційних технологій.....	35
Висновки та пропозиції.....	41
Список використаної літератури.....	43
Додатки.....	47

ВСТУП

У наш час в Україні створено і діє ряд великих і малих підприємств і організацій різних форм власності. Країна поступово переходить зі старої командно-адміністративної системи в ринкову систему, з новими економічними принципами і вимогами.

У зв'язку з переходом до ринкових відносин, а також переходом на міжнародну систему обліку та звітності в Україні ставляться все більші й більші вимоги до обліку, зокрема бухгалтерського, приймаються нові форми звітності та порядок їх подання, згідно вимог міжнародних стандартів. Зміни, що є в господарському механізмі роблять актуальною проблему підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання, а отже зростає роль контрольної-аналітичних функцій обліку, значення різних видів аналізу відповідних показників господарської діяльності.

У зв'язку з виходом на міжнародну арену торгівлі та економічних зв'язків та новими економічними вимогами, важливе значення відіграє стан роботи підприємства чи організації, ефективність їх праці та особливо важливим є результат фінансово-господарської діяльності: у вигляді прибутків або збитків.

Все це ставить перед підприємством багато складних завдань. Зокрема, зростає конкуренція у всіх галузях діяльності, що вимагає лише високорентабельної та ефективної роботи підприємства, а гарантом цього є позитивний фінансовий результат - прибуток. Зараз відсутні програми державного субсидування і неможливим є бездіяльне „тримання на плаву” підприємства. Отримання збитку від діяльності у наш складний час є неможливим та економічно недоцільним, бо веде до банкрутства, оскільки існує багато аналогічних фірм і компаній, котрі в разі цього готові зайняти на ринку автотранспортних послуг, місце того чи іншого підприємства.

Предметом роботи виступає аналіз доходів та витрат автотранспортного підприємства.

Об'єктом дослідження обрано ТзОВ «Кадет».

Метою дослідження виступає комплексний аналіз доходів та витрат автотранспортного підприємства ТзОВ «Кадет».

Для досягнення даної мети, необхідно виконати такі *завдання*:

- розглянути теоретичні засади економічного аналізу в системі управління доходів і витрат автотранспортного підприємства;
- дати характеристику автотранспортного підприємства ТзОВ «Кадет»;
- сформулювати загальний та факторний аналіз доходів і витрат автотранспортного підприємства;
- дослідити застосування сучасних інформаційних технологій в аналізі доходів та витрат автотранспортного підприємства;
- сформулювати відповідні висновки.

Теоретичні дослідження проводились на базі вивчення та аналізу науково-літературних джерел та періодичних видань вітчизняних та зарубіжних авторів стосовно обраної тематики, а також Інтернет-видань. Для аналізу були використані дані бухгалтерської та статистичної звітності, річні звіти підприємства.

Дана робота має наступну структуру: вступ, три розділи, висновок, список використаних джерел та додатки. Обсяг роботи становить 56 сторінок, список використаних джерел займає 42 позиції.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ДОХОДІВ І ВИТРАТ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна характеристика доходів і витрат автотранспортного підприємства

1.2. Огляд нормативної бази та спеціальної літератури з питань аналізу доходів і витрат автотранспортного підприємства

Визначення сутності категорій “витрати”, “доходи”, “прибуток” є одним із важливих теоретичних завдань у діяльності підприємств, тому вони знаходяться у центрі уваги багатьох видатних учених – економістів. Зокрема К. Маркс у своїх працях висвітлював сутність і склад витрат виробництва [15, с. 58]. Поза увагою автор не залишив і прибуток підприємства [15, с. 65]. Економічну сутність даної категорії з’ясовували також у своїх працях А. Сміт [19], Д. Рікардо [17], Дж. С. Мілль [12], визначивши різні підходи до її трактування.

Так, німецький учений-економіст Г. Фандель характеризує поняття витрат як такі, що утворюють вартість, і не пов’язані з потоками платежів за ресурси, та зазначає, що цей підхід сформульовано, в основному, Е. Шмаленбахом (1925 р.) [16, с. 290]. Поняття витрат як грошових виплат використовував у дискусії Г. Кох (1958 р.) [16, с. 290]. Г. Фандель зробив висновок, що витрати (kosten) – це затрати факторів виробництва у вартісному вимірі [16, с. 459].

Сучасні вітчизняні економісти, зокрема А. М. Турило, Ю. Б. Кравчук, А. А. Турило розглядають витрати як складну економічну категорію з огляду на їх

місце, роль та етап виникнення в діяльності підприємства. За твердженням цих авторів, витрати є “...вартісним вираженням абсолютної величини застосованоспоживаних ресурсів, необхідних для здійснення виробничо-господарської діяльності підприємства і досягнення ним поставленої мети” [12, с. 9-10]. Дещо інше визначення витрат пропонує Л. Б. Ільченко, а саме: “...це сума вартостей використаних ресурсів, що зменшує суму отриманого від реалізації продукції доходу, а отже, і розмір власного капіталу” [7, с. 15], акцентуючи увагу на їх зв’язку з доходами від реалізації продукції, для виробництва якої вони були здійснені.

Серед усієї сукупності витрат, які виникають у процесі діяльності підприємств, значну питому вагу займають витрати виробництва. У ринкових умовах вони як економічна категорія значною мірою характеризують ефективність господарювання. А. Сміт під витратами виробництва розумів заробітну плату за витрачену працю, прибуток і ренту [19], а Д. Рікардо – заробітну плату та прибуток [17], тобто ренту до їх складу не включав. А. Маршалл звертав увагу на те, що витрати виробництва регулюють вартість, зазначаючи: “Ми могли б на однакових підставах сперечатися про те, чи регулюється вартість корисністю або витратами виробництва, як про те, чи розрізає шматок паперу верхнє або нижнє лезо ножиць” [11, с. 183], таким чином наголошуючи на зв’язку між вартістю продукції, корисністю й витратами на її виробництво.

Витрати виробництва були також об’єктом вивчення К. Маркса, висновки якого покладені в основу моделі командно-адміністративної системи господарювання. У процесі свого дослідження вчений зробив висновок, що виробничі витрати складаються з:

- 1) сировини та зношування знарядь праці, тобто з продуктів промисловості, виробництво яких коштувало певної кількості робочих днів, і які представляють певну кількість робочого часу;

2) праці, мірою якої є час [11, с. 58].

Сучасні науковці-економісти наводять власні аргументи стосовно сутності витрат. Зокрема О. І. Павликівська трактує витрати виробництва як виправдані умовами виробництва та використані для створення цінностей або надання послуг сукупні витрати підприємства за певний період незалежно від того, припадають вони на закінчений продукт чи на незавершене виробництво [14, с. 7], тобто автор застосовує комплексний підхід до трактування поняття “витрати виробництва”, наголошуючи на їх сукупному відображенні за певний період.

Поряд з витратами ключовою категорією в оцінці роботи підприємства є його доходи. Тому з'ясування сутності поняття “доходи”, які виконують “будівничу” функцію у процесі формування кінцевого позитивного результату діяльності суб'єкта господарювання - прибутку, є важливим завданням дисертаційної роботи. Сутність доходів досліджували відомі економісти, зокрема Ф. Кене, Ж.-Б. Сей, А. Сміт, Дж. С. Мілль, А. Маршалл. Так, фізіократ Ф. Кене вживав поняття “дохід” в подвійному значенні: по-перше, як чистий дохід, оскільки: “Виручка або відшкодування витрат не є доходом, що дається землею, первинного багатства та чистого доходу...” [5, с. 25], і по-друге, для позначення тієї частини річного продукту, що у вигляді заробітної плати, прибутку, земельної ренти буде спожита робітниками, фермерами, землевласниками [5, с. 292]. За визначенням Ж.-Б. Сея, доходи підприємця є “винагородою за його виробничі здібності, талант, діяльність, дух порядку й управління”.

А. Сміт стверджував, що першоджерелами доходу є заробітна плата, земельна рента та прибуток на капітал [19]. Дж. С. Мілль розглядав доходи від продуктивної та непродуктивної праці, зазначаючи, що доходи від продуктивної праці (праці, результати якої здобуті) споживають у продуктивній формі, якщо це споживання “підтримує і збільшує продуктивні сили суспільства”, а будь-які доходи від

непродуктивної праці – це тільки простий перерозподіл доходу, створеного продуктивною працею [12, с. 114].

А. Маршалл наголошував на широкому трактуванні поняття “дохід” та ототожнював грошовий дохід з поняттям “торгово-промисловий капітал” [11, с. 119-120]. У сучасній економічно-довідковій літературі доходи трактують з наступних позицій:

1) збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов’язань [4, с. 201];

2) збільшення економічних вигід протягом звітного періоду у формі набуття або зростання капіталу, що не є внесками учасників (акціонерів) [6, с. 251];

3) гроші або матеріальні цінності, одержані від виробничої, комерційної, посередницької чи іншої діяльності (виторг) [6, с. 251];

4) сума будь-яких коштів, вартість матеріального та нематеріального майна, інших активів, зокрема цінних паперів чи деривативів, одержаних платником податку на власність, нарахованих на його користь або набутих незаконним шляхом (отриманих як хабар, викрадених чи знайдених як скарб, не зданий державі) протягом відповідного податкового звітного періоду [61, с. 251].

Доходи досліджувались багатьма сучасними вченими, зокрема Л. В. Гуцаленком [3], В. А. Дерієм [4] В. П. Кодацьким [9], Г. Я. Киперманом, А. В. Шевляковим [8], М. С. Пушкарем [17]. Так, за твердженням М. С. Пушкаря, дохід як економічна категорія в загальному розумінні означає потік грошових та інших надходжень за одиницю часу і складається з таких пофакторних елементів, як прибуток, заробітна плата, процент і рента [74, с. 389]. В. А. Дерій доходом вважає економічну категорію, що означає одержання підприємством певних активів (грошей, матеріальних ресурсів) чи зменшення сум зобов’язань, які спонукають до збільшення сум власного капіталу (за мінусом збільшення сум капіталу з внесків власників або учасників) [9, с. 28]. Проведений аналіз наукових праць [4; 1; 8]

свідчить, що економічна сутність даного поняття вивчається науковцями, в основному, в контексті його взаємозв'язку з прибутком. Така концепція дослідження є логічною, адже прибуток в умовах ринкових відносин виступає в ролі якісного синтетичного показника кінцевих результатів роботи підприємства, а також його основним джерелом виробничого та соціального розвитку. Тому при визначенні суми отриманого прибутку необхідно мати дані про доходи та пов'язані з ними витрати підприємства.

Окремі зарубіжні науковці трактують доходи як збільшення ресурсів у результаті продажу товарів чи послуг покупцям. Інші зазначають, що доходи – це збільшення активів або зменшення зобов'язань внаслідок основної діяльності [25, с. 112; 24, с. 48], і двома суттєвими ознаками доходів є те, що вони виникають саме в результаті основної діяльності підприємства, і є повторюваними та тривалими за своєю природою [24, с. 48].

Не є таємницею той факт, що поняття доходу вченими досліджений набагато детальніше, ніж поняття витрат. Саме тому, нижче наведемо визначення різними вченими бачення сутності категорії доходу (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Тлумачення економічної сутності категорії доходу представниками різних економічних шкіл і течій

<i>№ п/п</i>	<i>Представники наукових шкіл і течій</i>	<i>Концепція економічної сутності доходу</i>
1	2	3
1	Економічна теорія меркантилізму у(У. Стаффорд, Т. Мен, С. Фортрей, Г. Скаруффі, Ж. Боден, А. Монкрет'єн, Ф. Прокопович)	Представники меркантилізму вважали джерелом доходу країни зовнішню торгівлю, а оскільки матеріал для експорту постачаються ремеслами, то процвітання ремесла є умовою багатства країни. Так, обґрунтовуючи значення промислового виробництва, Томас Мен висловлював думку про те, що виробництво готових виробів приносить більше доходу, ніж видобуток тієї або іншої сировини.
2	Економічна теорія фізіократів (Ф. Кене, А.-Р.-Ж. Тюрго, П.С. Дюпон де Немур, В.Р. Мірабо)	Основоположник цієї економічної школи Франсуа Кене у теорії вартості фізіократів бачив джерело доходу в дії матеріальних чинників природи – землі й води. Продуктивною вважалася праця селян, що створювала чистий продукт.

3	Класична економічна теорія (У. Петті, А. Сміт, Ж.Б. Сей, Дж. Міль, Д. Рікардо)	Джерело вигоди виявлялося не тільки на стадії виробництва продукції у формі скорочення витрат, а й у процесі обміну товарами у формі збільшення обсягу продажів. Звідси випливало, що будь-яка суспільно корисна праця могла сприяти зростанню доходу.
		Адам Сміт висловлював такі думки щодо джерел доходів: “Заробітна плата, прибуток і земельна рента є трьома первісними джерелами будь-якого доходу, так само як і будь-якої мінової вартості. Усякий інший дохід в остаточному підсумку одержують з одного або іншого із цих джерел”
4	Маржиналістська економічна теорія (Е. Бем-Баверк, Л. Вальрас, У. Дже- вонс, В. Парето, І. Фішер, Дж. Хікс)	Ця економічна теорія досліджувала проблему формування доходу не з боку пропозиції, через витрати, як це робила класична школа, а з боку попиту, через ставлення людини до речі, що виявляється у сфері особистого споживання й обміну. Вихідним було положення про те, що на дохід впливають не тільки особисті інтереси виробника, а й інтереси споживачів товарів і послуг

Продовження табл. 1.1

1	2	3
5	Неокласична Маржиналістська теорія (М. Блауг)	Основний акцент економіст Марк Блауг робить власне на теорії доходів з позиції макроекономіки, розвитку продуктивних сил і виробничих відносин, не визнаючи теорію зарплати, прибутку, ренти й відсотка основою цього питання.
6	Кейнсіанська економічна теорія (Дж. М. Кейнс)	Кейнсіанська концепція розглядала як додаткове джерело доходу мотиви поведінки індивідів: “виникнення й рух доходу... можуть бути пов’язані з поведінкою людей”. Джон Мейнард Кейнс стверджував, що економічна система має потребу в державному регулюванні.
7	Неокласична економічна теорія (Дж. Кларк, А. Пігу, Ф. Хайєк, Г. Хаберлер)	Джон Бейтс Кларк дав пояснення створенню доходів. Вчений-неокласик сформулював закон природного порядку: “Кожному фактору – певна частка в продукті й кожному – відповідна винагорода – ось природний закон розподілу”. Висновок Джона Кларка, що стосується розподілу створеної вартості, полягав у тому, що дохід кожного фактора пропорційний кількості й вартості його граничного продукту.
		Український вчений Михайло Туган-Барановський, на основі теорії Джона Кларка, розробив соціальну теорію розподілу, де вказав на два чинники, від яких залежить заробітна плата: економічний та соціальний. Економічний чинник – це зростання продуктивності суспільної праці, соціальний – соціальна дієвість робочого класу. Тими самими чинниками, що формують заробітну плату, Михайло Туган-Барановський визначає й абсолютну величину прибутку, водночас протиставляючи заробітну плату і прибуток, як трудові та нетрудові доходи. Дохід, що заснований на експлуатації робітника капіталістом, – це прибуток.
8	Марксистська економічна теорія (К. Маркс,	Марксистський підхід до формування доходів ґрунтується на теорії трудової доданої вартості. Відповідно до теорії Карла Маркса, джерелом доходу є праця. У створенні нової вартості бере участь

	Е. Бернштейн, Р. Гільфердінг, К. Каутський, В. Ленін)	тільки один фактор – робітник, власник робочої сили. Інші види доходів є лише результатом неоплаченої праці робітників. Справедливість розподілу доходів, за Карлом Марксом, полягає у тому, що доходи учасників трудової діяльності формуються відповідно до суспільно необхідних витрат праці на виробництво товарів. Вимірювання частки кожного працівника здійснюється працею, що забезпечує рівність у розподілі трудових доходів.
9	Неоінституційна економічна теорія (Р. Коуз, Д. Норт, О. Вільямсон)	Питання формування доходу розглядається через призму поняття прав власності. Під системою прав власності в неоінституціоналізмі розуміється безліч норм, що регулюють доступ до рідкісних ресурсів. Ці норми можуть санкціонуватися не тільки державою, а й суспільством – у вигляді звичаїв, моральних установок, релігійних заповідей, і охоплювати як фізичні об'єкти, так і об'єкти безтілесні (результати інтелектуальної діяльності). Права власності регулюють доступ до ресурсів, право на використання ресурсу, право на одержання від нього доходу, право на передачу всіх повноважень. Чим ширший набір повноважень, закріплених за ресурсом, тим вища його цінність.

Сучасні вітчизняні науковці термін «дохід» розглядають у всіх його аспектах, хоча трактуванню терміна приділяють мало уваги. Серед економістів, які розглянули поняття «дохід» і дали йому чітке визначення, слід назвати Ф. Бутенця, О. Соколова, Т. Ленеяка, С. Панчишина, Н. Холода, О. Савенка та інших. Визначення вчених подані у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Визначення економічної сутності поняття «дохід»

<i>№ n/n</i>	<i>Автор</i>	<i>Концепція економічної сутності доходу</i>
1	2	3
1	Бутинець Ф.Ф. [1, с. 524]	Як економічна категорія дохід (виручка) є потоком грошових коштів та інших надходжень за певний період, отриманий від продажу продукції, товарів, робіт, послуг
2	Мочерний С.В. [2, с. 363]	Дохід – 1) різниця між виторгом з реалізації продукції, робіт та послуг і вартістю матеріальних витрат на виробництво та збут цієї продукції. До матеріальних витрат у визначенні доходу зараховують вартість використаних у процесі виробництва матеріалів, виробів, конструкцій, палива та енергії, а також амортизаційних відрахувань, кошти на соціальне страхування та ін.
3	Продіус Ю.І. [3, с. 254-255]	Дохід – це виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) за вирахуванням матеріальних витрат. Він є грошовою формою чистої продукції підприємства, тобто охоплює оплату праці та прибуток
4	Волков О.І. [4, с. 364]	Дохід підприємства – це приріст суми грошей над їх витратами неспожиті в процесі виробництва засоби, який отримує підприємство від реалізації новоствореної вартості
5	Сідун В.А., Понмарьов Ю.В.	Дохід підприємства – це виторг з реалізації продукції, послуг та виконання робіт без урахування податку на додану вартість та акцизного збирання

	[5, с. 382]	
6	Блонська В.І. [6, с.79]	Дохід підприємства – це надходження, одержані внаслідок його господарської діяльності за певний період часу у вигляді конкретних економічних вигод, отриманих внаслідок використання у господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів в умовах прийнятного рівня підприємницького ризику
7	Ковтун С.Є [13, с.78]	Поняття приватногосподарського доходу обов'язково передбачає певну затрату, необхідну для його одержання, дохід завжди є винагородою або платою за певну господарську діяльність або надану послугу. Під приватногосподарським доходом потрібно розуміти тільки ті надходження, що виникли на основі процесу ціноутворення. Тобто дохід, з податної точки зору, – це всі надходження, що виникають на основі процесу ціноутворення, за винятком виручки від продажу майна
8	Швабій К.І. [7, с.25]	Дохід підприємства – це збільшення економічних вигод внаслідок надходження активів і/або погашення зобов'язань, що приводить до зростання капіталу організації, за винятком внесків учасників(власників майна), та отримане внаслідок використання в господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів та конкурентних переваг в умовах прийнятного рівня підприємницького ризику

Продовження табл. 1.2

1	2	3
9	Біла О.Г. [8, с. 72]	Грошові надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – це загальний дохід від основної діяльності підприємства, його внесок у валовий внутрішній продукт країни
10	Камінська Т.Г. [9, с.123]	Доходами організації визнаються збільшення економічних вигод протягом звітного періоду внаслідок надходження активів і / або підвищення їх вартості, і / або зменшення зобов'язань, які приводять до збільшення капіталу організації, за винятком внесків власників

Отже, бачимо, що дохід – надзвичайно поширене, часто застосовуване та водночас надзвичайно багатозначне поняття, що вживається у різноманітних значеннях. У сучасних умовах цей термін починає набувати ширшого значення і тлумачення: по-перше – як основне джерело прибутку (чистого доходу); по-друге – як складна за структурою категорія, що вимагає теоретичного й методологічного уточнення.

Таким чином, автотранспортному підприємству необхідно зважати на сутність понять доходів та витрат. Задля того, що ефективно проводити свою господарську діяльність та задовольняти потреби споживачів.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДОХОДІВ І ВИТРАТ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Характеристика автотранспортного підприємства ТзОВ «Кадет»

Це підприємство було створено в 1992 році, і на даний момент є реальним конкурентом на ринку автотранспортних послуг навіть для такого гіганта як «Орлан». ТзОВ «Кадет», як підприємство складається із головного офісу і ремонтної бази – стоянки. Воно здійснює як внутрішні так і міжнародні перевезення вантажів.

Юридична адреса підприємства: 80461, Львівська обл., Кам'янка-Бузький район, селище міського типу Запитів, ВУЛ.КИЇВСЬКА, будинок 183.

Директор: Нос Олег Васильович.

Власники на 12.04.2018:

Нос Олег Васильович, внесок — 15 054 грн, (94.57%)

Вовк Даниїл Федорович, внесок — 288 грн, (1.81%)

Кошик Юрій Михайлович, внесок — 288 грн, (1.81%)

Сидор Микола Петрович, внесок — 288 грн, (1.81%)

Згідно даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, підприємство веде таку діяльність:

- Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів;
- Надання інших індивідуальних послуг, н. в. і. у.;
- Інші види роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах;
- Вантажний автомобільний транспорт (основний).

Компанія ТзОВ «Кадет» надає послуги вантажних та пасажирських перевезень по Україні. Компанія надає послуги перевезення вантажів від 1 тонни по всій території України. Тентовані, ізотерм, криті, реф. цільно металеві, бус, зерновози, контейнер, меблевоз, трал та ін. Організовує квартирні та офісні переїзди, надаючи не тільки автомобіль для перевезення, але і організовує роботу вантажників.

Діяльність підприємства (в основному, надання послуг з автоперевезень) залежить від сезонних змін, оскільки в другій половині року діяльність основних замовників активізується. У свою чергу, основними замовниками підприємства є сільськогосподарські підприємства, підприємства сфери торгівлі та виробництва Львівської області та України.

Аналіз фінансового стану досліджуваного підприємства проводиться на основі його фінансової звітності за 2013-2017 роки, яка наведена у додатках. Обсяги реалізованої продукції (наданих послуг) підприємством ТзОВ «Кадет» у 2017 році наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Обсяги реалізованої продукції ТзОВ «Кадет» за 2017 рік

Основний вид продукції (послуг)	Обсяг реалізованої продукції	
	тис. грн	%

Надання послуг по переробці вантажів	3100	55,60
Ремонт автомобілів	176,3	16
Інші види діяльності	2300	41,24
Усього	5576	100,0

Проаналізувавши дані таблиці 2.1, ми дійшли висновку, що підприємство у 2017 році досягло обсягів перевезень близько 5576 тис. грн. Основні види наданих послуг складають: по наданню послуг по переробці вантажів – 3100 тис. грн. або 55,6 %, по ремонту автомобілів – 176 тис. грн. або 3,61 %, від інших видів діяльності – 2300 тис. грн. або 41,24 %.

Основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства та їх динаміка за період з 2015 по 2017 рр. наведені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Основні фінансово-економічні показники діяльності ТзОВ «Кадет» за період 2015-2017 рр.

Показники	Роки			Відхилення: +,-	
	2015	2016	2017	2017 р. до:	
				2015	2016
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	12389,2	17419,0	18751,0	6361,8	1332,0
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	10324,3	14516,0	15626,0	5301,7	1110,0
Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	329,4	1206,0	352,0	22,6	-854,0
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	-130,7	94,0	-166,0	-35,3	-260,0
Власний капітал, тис. грн.	1036,6	1131,0	965,0	-71,6	-166,0
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	5350,8	5390,8	5408,3	57,5	17,5
Середньоспискова чисельність працівників, чол.	208	204	196	-12	-8
Фондовіддача	1,93	2,69	2,89	0,96	0,20
Фондоозброєність праці на 1	25,73	26,43	27,59	1,87	1,17

працівника, грн.					
Рентабельність діяльності підприємства, %	-1,27	0,65	-1,06	0,20	-1,71

Аналіз наведених у таблиці 2.2 даних дає змогу зробити висновок, що протягом 2015-2017 рр. спостерігалось зростання доходу від реалізації продукції на 6361,8 тис. грн., а порівняно з 2016 роком виручка зросла на 1332 тис. грн. у 2017 році. Чистий дохід також збільшився на 5301,7 тис. грн. за весь аналізований період. Однак у 2015 та 2017 роках підприємство отримало збитки у розмірі 130,7 тис. грн. та 166 тис. грн. відповідно. Прибутковою була його діяльність лише у 2016 році, коли чистий прибуток склав 94 тис. грн.

Отже, аналіз власного капіталу дозволяє зробити висновок, що протягом аналізованого періоду спостерігається його зниження на 71,6 тис. грн. та 166 тис. грн. у 2016 та 2017 роках відповідно.

2.2. Організаційно-інформаційна модель аналізу формування доходів і витрат автотранспортного підприємства

2.3 Загальний аналіз доходів і витрат автотранспортного підприємства

В даному пункті ми розглянемо загальний аналіз і витрат автотранспортного підприємства ТзОВ «Кадет». В першу чергу розглянемо аналіз показників ліквідності.

Для аналізу показників ліквідності згрупуємо активи підприємства за ознакою ліквідності (рис. 2.1) та пасиви за їх терміновістю оплати (рис. 2.2).

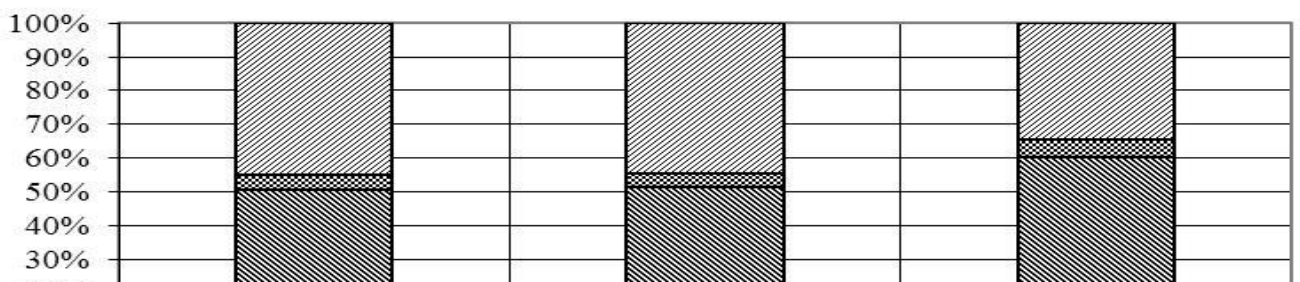

Рис. 2.1 Класи активів ТзОВ «Кадет» (за ознакою ліквідності) за період 2015-2017 рр

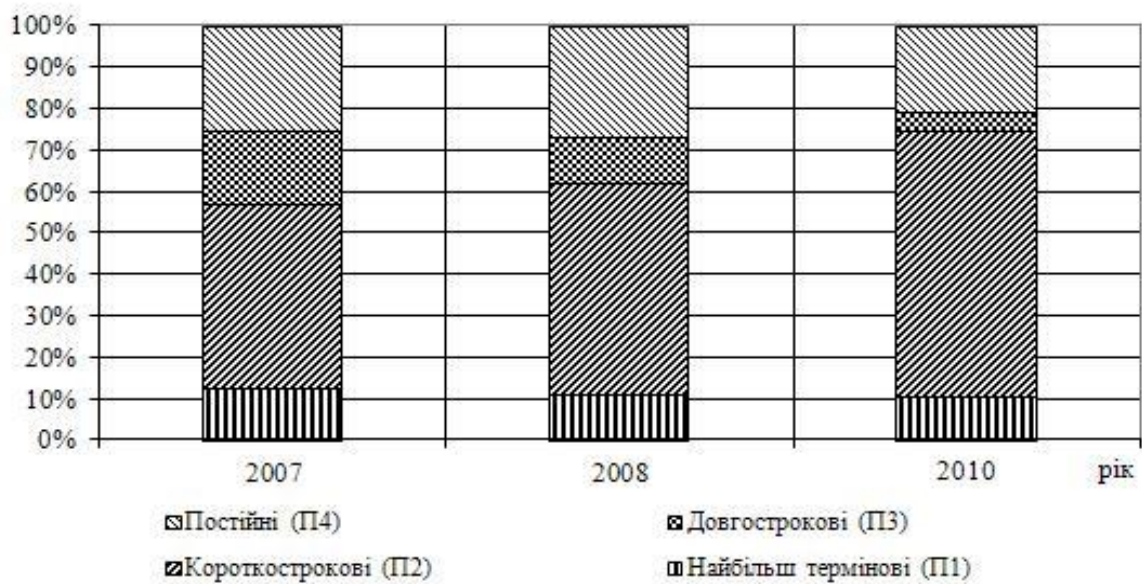

Рис. 2.2 Зобов'язання ТзОВ «Кадет» (за терміновістю оплати) за період 2015-2017 рр

На основі отриманих даних розрахуємо та проаналізуємо показники ліквідності підприємства ТзОВ «Кадет» за період 2015-2017 рр., які наведені в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Показники ліквідності ТзОВ «Кадет» за період 2015-2017 рр.

Показник	Рік			Відхилення: +, - 2017 р. до	
	2015	2016	2017	2015	2016

Коефіцієнт поточної ліквідності	0,9659	0,8946	0,8747	-0,0912	-0,0198
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,8831	0,8261	0,8041	-0,0790	-0,0220
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0108	0,0288	0,0137	0,0029	-0,0151
Коефіцієнт фінансової автономії	0,2549	0,2727	0,2102	-0,0447	-0,0625

Проаналізувавши дані, наведені в таблиці 2.3, можна зробити висновок щодо низького рівня ліквідності підприємства, а також значного його зниження в цілому за період. Зокрема, коефіцієнт поточної ліквідності у жодному з аналізованих років не задовольняв нормі 1,5, і крім того зменшується протягом 2015-2017 років до значення 0,8747, хоча темпи спадання у 2017 році дещо знизилися в порівнянні з 2016 роком.

Значення коефіцієнта швидкої ліквідності дещо перевищує гранично допустиме, однак у 2017 році максимально наближається до нього, досягнувши рівня 0,8041, що свідчить про відносну високу можливість підприємства щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами, а отже про позитивні тенденції.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності задовольняє нормативному значенню лише у 2016 році, а в інші періоди цей показник дещо нижчий, що свідчить про недостатні обсяги найбільш ліквідних активів у власності підприємства.

Тобто це означає, що його здатність негайно погасити досить незначну частку своїх боргів, що може створити проблеми з платоспроможністю в майбутньому.

Коефіцієнт фінансової автономії більш ніж удвічі нижчий за оптимальне значення і до того ж зменшується протягом аналізованого періоду, досягаючи у 2017 році значення 0,2102.

Це говорить про значну залежність підприємства від позикових коштів, що створює подвійну загрозу у зв'язку з низьким рівнем показників ліквідності і платоспроможності.

Проаналізувавши питання показників ліквідності ТЗОВ «Кадет» ми можемо перейти до аналізу вхідних та вихідних грошових потоків за видами діяльності. Вона дасть змогу аналізувати грошові дані підприємства таким чином, щоб побачити як саме зростає чи спадає його активність. Проведемо аналіз вхідних та вихідних грошових потоків за видами діяльності.

Динаміку валових вхідних та вихідних потоків від операційної діяльності підприємства представлено на рис. 2.3.

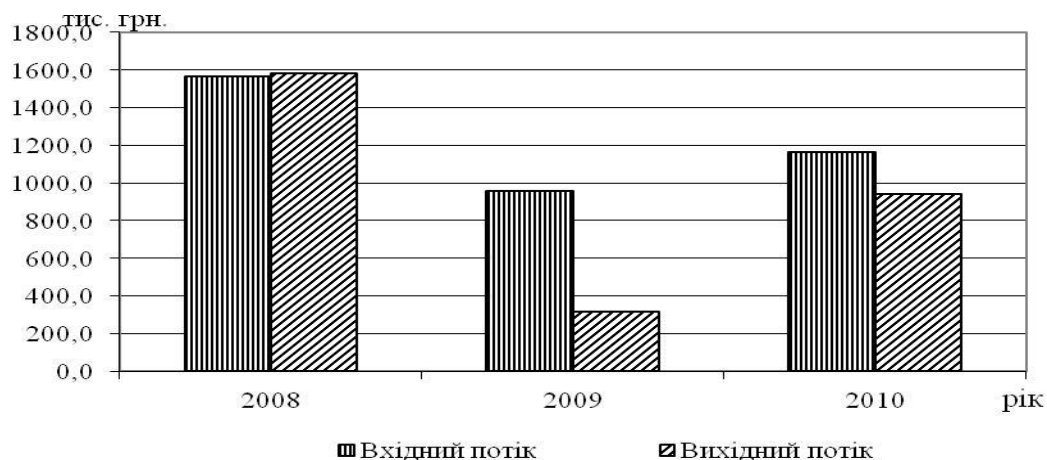

Рис. 2.3 Динаміка валових вхідних та вихідних потоків від операційної діяльності ТЗОВ «Кадет»

Аналіз валових вхідних і вихідних грошових потоків дає можливість зробити висновки, що зростає активність підприємства лише за операційною діяльністю, однак тільки у 2016 році. У 2017 році фінансова діяльність підприємства практично відсутня: вихідний грошовий потік складає 268 тис. грн., а вхідний – відсутній.

Інвестиційна активність підприємства дещо позвавилася у 2017 році порівняно з 2015, однак її обсяги незначні і за останній рік зменшилися у розрізі

вихідного потоку на 84,3 %, а в розрізі вхідного зросли на 138 %, що однак не є значним збільшенням у зв'язку з малими абсолютними значеннями – від 31 тис. грн. до 74 тис. грн.

Вхідний потік від операційної діяльності зменшився протягом аналізованого періоду з 1565,3 тис. грн. до 1165 тис. грн.

Темпи зниження вихідного потоку ще більші – майже у два рази. Отже, загальна активність підприємства знижується протягом аналізованого періоду. Розрахунок та динаміка показників фінансової стійкості підприємства наведені в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Показники фінансової стійкості ТЗОВ «Кадет» за період 2015-2017 рр.

Показник	Рік			Відхилення: +, - 2017 р. до	
	2015	2016	2017	2015	2016
Коефіцієнт фінансової залежності	3,9227	3,6676	4,7575	0,8348	1,0900
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,7612	-0,6348	-0,6528	0,1084	-0,0180
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,7451	0,7273	0,7898	0,0447	0,0625
Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів	2,9227	2,6676	3,7575	0,8348	1,0900
Показник фінансового левериджу	0,3421	0,3749	0,2661	-0,0760	-0,1087
Коефіцієнт оборотності активів	2,1452	3,5343	3,5762	1,4309	0,0418
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	9,3721	13,3936	14,9103	5,5382	1,5167

Отже, проаналізувавши показники, наведені в таблиці 2.4, можна дійти висновку, що ТзОВ «Кадет» протягом усього періоду є фінансово нестійким.

Зокрема, коефіцієнт фінансової залежності зростає достатньо високими темпами і станом на 2017 рік більш ніж удвічі перевищує нормативне значення, досягнувши рівня 4,78. Це свідчить про значну залежність підприємства від своїх кредиторів.

Від'ємне значення показника маневреності власного капіталу підтверджує загальні тенденції, демонструючи недостатність власного капіталу підприємства ТзОВ «Кадет» для фінансування поточної діяльності.

Цілком очевидно, що коефіцієнт концентрації позикового капіталу перевищує нормативне значення 0,5 і зростає протягом аналізованого періоду до майже 0,8.

Показник фінансового левериджу протягом 2015-2017 років перевищує нормативне значення 0,25, однак до кінця періоду зменшується і досягає рівня 0,27.

Це свідчить про зниження залежності підприємства від довгострокового позикового капіталу, а отже поглиблення фінансової залежності відбувається за рахунок короткострокових позик.

Значення коефіцієнтів оборотності активів і власного капіталу збільшуються протягом аналізованого періоду, хоча темпи зростання обох показників у 2017 році дещо менші у порівнянні з 2016 роком. Це свідчить про прискорення обертання активів і власного капіталу підприємства, а отже про достатньо ефективну збутову політику на підприємстві і наявність позитивних тенденцій розвитку.

Проведемо розрахунок та динаміку показників рентабельності підприємства ТзОВ «Кадет», що наведені в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Показники рентабельності ТзОВ «Кадет» за період 2015-2017 рр.

Показник	Рік			Відхилення: +, - 2017 р. до	
	2015	2016	2017	2015	2016
.Рентабельність продукції	-0,0105	0,0054	-0,0089	0,0017	-0,0142
.Рентабельність основної діяльності	-0,0127	0,0065	-0,0106	0,0020	-0,0171
.Рентабельність сукупного капіталу	-0,0272	0,0229	-0,0380	-0,0108	-0,0609
.Рентабельність власного капіталу	-0,1186	0,0867	-0,1584	-0,0398	-0,2451

Проведений аналіз рентабельності дає змогу зробити висновки, що дана група показників досягає позитивних значень лише у 2016 році, а у 2017 році спостерігається спадання за всіма досліджуваними коефіцієнтами. Рентабельність сукупного капіталу зросла у 2016 році з -2,72 % до 2,29 %, однак у 2017 році знизилася до -3,8 %. Рентабельність власного капіталу піднялася з -11,86 % у 2015 році до 8,67 % у 2016 році, тобто більш ніж на 20 %, але у 2017 році опустилася майже на чверть.

У той час як рентабельність основної діяльності (чистий показник) зросла у 2016 році з -1,27 % до 0,65 %, а у 2017 році зменшилася до -1,06 %. Рентабельність продукції майже не змінилася за аналізований період, оскільки у 2016 році відбулося її підвищення майже на 1,6 % – з -1,05 % до 0,54 %, а у 2017 році – зниження на трохи більше, ніж 1,4 % або до -0,89 %.

Аналіз наведених у фінансовій звітності даних дає можливість зробити висновок, що підприємство не розподіляє чистий прибуток ані на виплати дивідендів, ані до статутного капіталу. Оскільки воно працює зі збитками, то вся їх сума направляється до непокритих збитків, що становить -1462, -1368 та -1534 тис. грн. за 2015, 2016 та 2017 роки відповідно.

Дані показники характеризують показники підприємства ТзОВ «Кадет» і являються такими, що здатні охарактеризувати фактичний рівень доходів та витрат даного підприємства.

2.4 Факторний аналіз доходів і витрат автотранспортного підприємства

В даному пункті курсової роботи ми будемо розглядати факторний аналіз фондівдачі основних засобів, котра показує яким чином підприємство здатне працювати ефективно. Далі розглянемо факторний аналіз рентабельності автотранспортного підприємства.

Факторний аналіз фондівдачі основних засобів підприємства ТзОВ «Кадет» наведено в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Факторний аналіз фондівдачі основних засобів ТзОВ «Кадет» за період 2015-2017 рр.

Показник	2017	В цілому за період
Вплив фактору продуктивності праці на фондівдачу	0,32	1,17
Вплив фактору фондоозброєності праці на фондівдачу	-0,13	-0,21
Загальна зміна фондівдачі	0,20	0,96

Факторний аналіз фондівдачі основних засобів дає можливість зробити висновки, що за рахунок зростання продуктивності праці у 2017 році показник фондівдачі збільшився на 0,32 грн., а за рахунок зростання фондоозброєності фондівдача знизилася на 0,13 грн., що в цілому зумовило зростання на 0,2 грн. За весь аналізований період фондівдача зросла на 0,96 грн., в тому числі на 1,17 грн. за рахунок збільшення продуктивності праці і зменшилася на 0,21 грн. за рахунок зростання фондоозброєності. Зобразимо формування зміни фондівдачі основних фондів на рисунку 2.4.

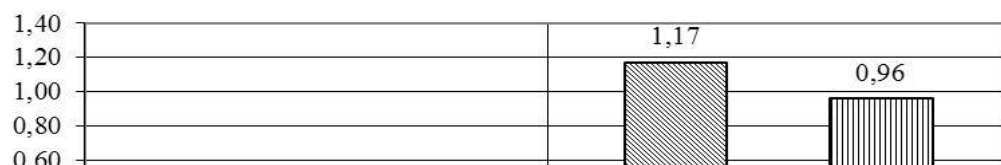

Рис. 2.4 Формування зміни фондівіддачі основних фондів підприємства ТзОВ «Кадет» за період 2015-2017 рр.

Таким чином, можемо зробити висновок, що незважаючи на позитивну структуру основних засобів фінансовий стан підприємства ТзОВ «Кадет» за період 2015-2017 рр. в цілому є незадовільним, оскільки, незважаючи на зростання обсягів від реалізації, інші показники, такі як рентабельність, чисельність працюючих, власний капітал мають тенденції до спадання. Також негативним є той факт, що за аналізований період діяльність підприємства була прибутковою лише у 2016 році, коли чистий прибуток склав 94 тис. грн.

Відповідно до загально аналізу рентабельності підприємства в попередньому пункті курсової роботи, проведемо факторний аналіз рентабельності власного капіталу підприємства ТзОВ «Кадет» за трьохфакторною моделлю Дюпон (таблиця 2.9).

Таблиця 2.9

Трьохфакторна модель чистої рентабельності власного капіталу (за середньорічними показниками) підприємства

Показники	Рік		Відхилення	Вплив на ROA
	2016	2017		
. Чиста рентабельність продажів, %	0,65 %	-1,06 %	-1,71%	-22,16 %

.Ресурсовіддача (оборотність активів)	3,53	3,58	0,04	-0,16 %
.Коефіцієнт фінансової залежності	3,67	4,76	1,09	-4,14 %
.Рентабельність сукупного капіталу, %	8,39 %	-18,07 %	-26,47 %	x

Можемо зробити висновок, що у 2016 році рентабельність сукупного капіталу зросла на 8,39 %, із них за рахунок підвищення чистої рентабельності продажів – на 0,65 %, зростання ресурсовіддачі – на 3,53 %, і на 3,67 % за рахунок зниження коефіцієнту фінансової залежності. Однак у 2017 році відбулося зниження рентабельності сукупного капіталу на 18,07 %, зумовлене на 4,76 % зниженням коефіцієнта фінансової залежності, на 3,58 % – зростанням ресурсовіддачі і на 1,06 % – зниженням чистої рентабельності продажів. За весь аналізований період відбулося зниження показника рентабельності сукупного капіталу на 26,47 %, зумовлене на 22,16 % зниженням чистої рентабельності продажів, на 0,16 % – зменшенням ресурсовіддачі, і на 4,14 % – зростанням коефіцієнта фінансової залежності.

Проведемо аналіз стійкості економічного зростання підприємства ТЗОВ «Кадет» за чотирьох факторною моделлю рентабельності власного капіталу (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Чотирьохфакторна модель рентабельності власного капіталу підприємства
ТЗОВ «Кадет»

Показники	Рік		Відхилення	Вплив на ROE
	2016	2017		
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування, тис. грн.	216,0	-42,0	-258,0	x
Податок на прибуток, тис. грн.	122,0	124,0030	2,0	x
Чистий прибуток, тис. грн.	94,0	-166,0	-260,0	x
Питома вага чистого прибутку у загальній сумі прибутку від звичайної діяльності, од.	0,435	3,952	3,5	70,10 %
Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	14516,0	15626,0	1110,0	x

Середньорічні сукупні активи, тис. грн.	4107,2	4369,5	262,4	x
Середньорічна сума власного капіталу, тис. грн.	1083,8	1048,0	-35,8	x
Рентабельність продажів до виплати податків, %	1,49 %	-0,27 %	-1,8 %	-93,00 %
Коефіцієнт оборотності сукупних активів	3,534	3,576	0,0	0,00
Мультиплікатор капіталу	3,790	4,169	0,4	-0,01
Рентабельність власного капіталу, %	8,67 %	-15,84 %	-24,5 %	x

Проведений факторний аналіз дає змогу зробити висновки, що рентабельність власного капіталу підприємства знизилася за період на 24,5 %. На це значення вплинуло чотири фактори: збільшення питомої ваги чистого прибутку у загальній сумі прибутку від звичайної діяльності зумовило зростання аналізованого показника на 70,1 %, зниження рентабельності продажів призвело до зменшення рентабельності власного капіталу на 93 %, коефіцієнт оборотності сукупних активів фактично не змінився і тому майже не вплинув на зміну рентабельності власного капіталу, з ростання мультиплікатора капіталу призвело до зниження аналізованого показника лише на 0,01 %.

Отже, основними факторами, що вплинули на рентабельність власного капіталу, є зміна питомої ваги чистого прибутку в загальній сумі прибутку від звичайної діяльності, вплив якої однак нівелювався за рахунок значного зниження рентабельності продажів до виплати податків.

Таким чином, фінансовий стан ТзОВ «Кадет» протягом 2015-2017 років є незадовільним, оскільки більшість проаналізованих показників не відповідають нормативним значенням і мають тенденцію до погіршення, однак це пов'язано, в першу чергу, з впливом фінансової кризи. Позитивні показники попереднього періоду свідчать про можливість пошуку резервів покращення фінансового стану підприємства і відновлення достатнього рівня його рентабельності.

РОЗДІЛ 3

МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Результатом переходу суспільства в інформаційну еру є тотальна інформатизація господарської діяльності, зокрема удосконалення інформаційного забезпечення системи управління підприємством, яка має два вектори розвитку:

1) удосконалення засобів пошуку, збору, збереження та розповсюдження інформації – комп'ютеризація системи бухгалтерського обліку й звітності;

2) удосконалення процесу сприйняття, обробки та створення інформації, тобто підвищення інтелектуального потенціалу суспільства, включаючи створення штучного інтелекту – комп'ютеризація, інтелектуалізація економічного аналізу тощо [1, с. 57].

Слід зазначити, що широке використання комп'ютерних технологій сприяє не лише збільшенню й підвищенню методичного рівня економічного аналізу, а й створенню його оптимальної організаційної моделі. Проведення економічного аналізу в умовах використання інформаційних технологій є наслідком загального швидкого розвитку науки, пов'язаного не тільки з удосконаленням самої комп'ютерної техніки та засобів комунікацій, й з розробкою методологічних і методичних підходів до здійснення аналізу, в яких враховано нові можливості.

Застосування сучасних комп'ютерних технологій для автоматизації аналітичних процедур передбачає:

1) забезпечення аналізу впливу на досліджуваний об'єкт широкого кола внутрішніх і зовнішніх чинників, що сприяє підвищенню ступеня наукової обґрунтованості управлінських рішень на основі результатів аналізу;

2) підвищення достовірності і надійності отриманих результатів фінансового аналізу;

3) створення можливостей для проведення комплексних аналітичних досліджень пов'язане з оперативною обробкою великих масивів вхідної аналітичної інформації;

4) підвищення системності економічного аналізу, що обумовлене необхідністю чіткого визначення і формалізації аналітичних завдань при їх рішенні в автоматичному режимі.

Отже, проведення економічного аналізу підприємств в умовах використання інформаційних технологій є наслідком загального швидкого розвитку науки, пов'язаного не тільки з удосконаленням самої комп'ютерної техніки та засобів комунікацій, а й з розробкою методологічних і методичних підходів до здійснення аналізу, в яких враховано нові можливості.

Зауважимо, що розробка організаційних і методичних питань економічного аналізу в умовах застосування сучасних комп'ютерних технологій є одним із найбільш перспективних напрямів розвитку економічного аналізу, оскільки забезпечує розширення меж аналітичного досліджень. Методика проведення економічного аналізу на основі використання сучасних комп'ютерних технологій повинна відповідати вимогам комплексності, системності, оперативності, прогресивності, динамічності, точності пізнання досліджуваного об'єкта, тенденцій і закономірностей його зміни та розвитку. Розглянемо основні підходи до комп'ютеризації проведення економічного аналізу [5]:

1. За допомогою модуля комплексної програми автоматизації управління підприємством. Розробники програмних продуктів, зокрема, фірма «Інтелект-Сервіс», корпорації «Парус», «Галактика» та ін. пропонують на ринку комплексні програми автоматизації управління підприємством, де вирішуються завдання автоматизації як економічного аналізу, так і бухгалтерського обліку, маркетингу,

логістики, аудиту тощо. Тобто, в рамках комп'ютерних програм можлива формалізація індивідуальних, жорстко нерегламентованих, складних, багаторівневих методик фінансового управління, зокрема методики експрес-аналізу господарської діяльності та фінансового стану підприємства.

2. За допомогою окремої програми автоматизації економічного аналізу. Перелік програмних продуктів, які забезпечують автоматизацію лише економічного аналізу, з кожним роком зростає та розширюються їх функціональні можливості, що зумовлюється потребами суб'єктів господарювання у професійній оцінці господарської діяльності для вибору оптимальних методів управління підприємством у складних і динамічних умовах ринкового середовища. Програмні продукти, представлені на ринку, надають можливість комплексного проведення як ретроспективного, так і прогностичного економічного аналізу. При чому результати зазначених вище видів економічного аналізу доповнюють один одного.

3. За допомогою комплексу розрахункових таблиць, виконаних в Microsoft Excel, який надає можливість інтегрувати у систему будь-яку методику проведення економічного аналізу і реалізувати власну методику проведення економічного аналізу на основі розробленої вихідної системи оціночних показників. Це є прийнятним для малих підприємств, оскільки відповідає комерційним вимогам, що висуваються до Microsoft Excel, зокрема, вартість програмного продукту і вартість його впровадження та супроводу.

4. За допомогою комплексу комп'ютерних програм для проведення економічного аналізу при здійсненні контрольної діяльності. Вони орієнтовані на аналіз фінансового стану підприємства, вироблення стратегічних і тактичних рішень управління підприємством, забезпечують проведення безпосередньо фінансового аналізу за різними методиками і розраховують велику кількість економічних показників, дозволяють складати й аналізувати бізнес-плани.

Слід зазначити, що підходи до комп'ютеризації економічного аналізу в межах

окремого суб'єкта господарювання та здійснення аналітичних досліджень як окремого виду діяльності відрізняються, що зумовлено впливом таких факторів: обсяг діяльності підприємства; наявність фінансових ресурсів для впровадження комп'ютеризованої системи економічного аналізу, кваліфікованого персоналу; наявність і вид системи комп'ютеризації бухгалтерського обліку на підприємстві; обсяги аналітичних робіт.

Також при проведенні економічного аналізу на автотранспортному підприємстві потрібно враховувати:

- особливості обраної суб'єктом господарювання організаційної форми проведення економічного аналізу (централізованої, децентралізованої або змішаної);

- використання комплексу «АРМ аналітика» як однієї з організаційних форм проведення економічного аналізу в умовах комп'ютеризації, що надає змогу виконувати в автоматизованому режимі комплекс аналітичних розрахунків на підставі вхідної інформації, яка забезпечує оперативність прийняття управлінських рішень.

Дослідження практики застосування комп'ютерних технологій в аналітичній роботі виявило недостатньо високий рівень автоматизації аналітичної роботи, а також підтвердило, що аналітиками не використовуються наявні можливості програмних продуктів. На 78,18% підприємств взагалі не застосовують аналітичних програм, на 9,09% використовується табличний редактор Microsoft Excel, на 1,82% – програма «Аналітик», на 10,91% – інші аналітичні програми. Це пов'язано із великими витратами грошових коштів та незацікавленістю власників у результатах економічного аналізу, а також із неможливістю вибору порядку його комп'ютеризації, що не дозволяє підвищити ефективність аналітичної роботи [2, с. 39].

У свою чергу, існуючі програмні продукти з економічного аналізу зробили значний внесок в полегшення здійснення аналітичної роботи, пов'язаної з розрахунком фінансових коефіцієнтів, що дозволяє отримати додатковий час для інтерпретації результатів аналізу ситуації, в якій знаходиться підприємство. Та присутність аналітичних комп'ютерних програм на ринку не знімає потреби у формуванні конкретних вимог для розробників програмного забезпечення економічного аналізу, яке б відповідало принципам системності, комплексності, оперативності та динамічності.

Отже, складність вирішення проблем організації економічного аналізу в умовах застосування комп'ютерних технологій визначена насамперед різноманітністю його видів і завдань, а також особливостями її організаційно-методичного забезпечення. Для чіткого формулювання вищезгаданих вимог розглянемо сучасне середовище програмних продуктів для забезпечення здійснення економічного аналізу.

Використання українськими автотранспортними підприємствами програмних продуктів в аналітичній практиці надає суттєву допомогу аналітикам у здійсненні економічного аналізу підприємств в умовах застосування комп'ютерних технологій. Але необхідною умовою їх використання на сучасному етапі є необхідність їх доопрацювання та відповідної адаптації до потреб та особливостей діяльності конкретного підприємства.

Основні вимоги, яким повинні відповідати аналітичні програми:

- можливість аналізу і оцінки окремих показників виробничо-фінансового стану об'єкта, підприємства за різними методиками і визначення тенденцій його зміни;
- економічний аналіз окремих об'єктів дослідження, в т.ч. нових, прогнозування на основі отриманих результатів;
- можливість порівняння показників діяльності вітчизняних та зарубіжних підприємств певної галузі;

– можливість одночасного використання великої кількості показників, включення до аналізу різних факторів як облікового, так і позаоблікового характеру;

– табличне і графічне представлення інформації; можливість ранжування результатів відповідно до потреб різних груп користувачів.

Отже, використання комп'ютерних аналітичних програм потребує науково обґрунтованої методики економічного аналізу доходів та витрат, яка на сьогодні є недосконалою, що, в свою чергу, зумовлено відсутністю стандартизованих методик розрахунку показників діяльності автотранспортного підприємства.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Підводячи підсумок, слід наголосити, що однією з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства є саме його фінансовий стан. Аналіз фінансового стану акціонерного товариства є науковою базою прийняття управлінських рішень: з його допомогою вивчаються тенденції розвитку, досліджуються фактори зміни результатів діяльності, проводиться своєчасне виявлення і ліквідація недоліків у фінансовій діяльності, виявляються резерви підвищення ефективності виробництва, оцінюються результати діяльності підприємства, розробляється економічна стратегія його розвитку тощо.

Попередження розвитку негативних кризових явищ на підприємстві є можливим тільки за систематичного забезпечення управлінського персоналу інформацією про поточний рівень фінансової стійкості та ТзОВ «Кадет» до подальшого розвитку. Така фінансово-аналітична інформація повинна отримуватися за результатами оцінювання фінансового стану підприємства.

В процесі аналізу доходів та витрат досліджуваного нами автотранспортного підприємства може використовуватися достатньо широкий спектр як загальнонаукових, так і специфічних прийомів, методів та моделей аналізу. Слід зазначити, що їх кількість та широта застосування залежать від конкретних цілей аналізу фінансового стану підприємства та зумовлюються окремими задачами залежності від конкретних випадків і ситуацій.

Аналіз наведених у фінансовій звітності підприємства ТзОВ «Кадет» даних дає можливість зробити висновок, що підприємство не розподіляє чистий прибуток ані на виплати дивідендів, ані до статутного капіталу. Оскільки воно працює зі збитками, то вся їх сума направляється до непокритих збитків, що становить -1462, -1368 та -1534 тис. грн. за 2015, 2016 та 2017 роки відповідно. У результаті проведеного аналізу фінансового стану ТзОВ «Кадет» за 2015-2017 роки ми оцінили його як незадовільний, оскільки значна кількість як окремих показників,

так і цілісних груп не відповідають нормативним значенням і мають тенденцію до погіршення. Однак, на нашу думку, такий фінансовий стан пов'язаний перше за все з негативним впливом на діяльність підприємства фінансової кризи, оскільки достатньо позитивні показники і тенденції попереднього періоду (зокрема 2016 рік) свідчать про цілком реальні можливості використання резервів поліпшення фінансового стану підприємства.

Таким чином, нами були визначені основні проблеми й недоліки у фінансово-господарській діяльності ТзОВ «Кадет», які зумовили критичний фінансовий стан досліджуваного підприємства. На нашу думку, головний резерв поліпшення фінансового стану підприємства – збільшення обсягів реалізації до граничного рівня порогу рентабельності (точки беззбитковості).

З метою збільшення обсягів реалізації ми запропонували три основні напрями:

- ефективне управління дебіторською заборгованістю;
- продаж невиробничих основних засобів;
- зниження собівартості продукції.

Згідно з проведеними розрахунками, впровадження зазначених заходів забезпечить надходження необхідного обсягу грошових коштів у розпорядження підприємства, у результаті чого очікується поліпшення його фінансового стану.

В ході написання курсової роботи були виконані такі завдання:

- розглянули теоретичні засади економічного аналізу в системі управління доходів і витрат автотранспортного підприємства;
- дали характеристику автотранспортного підприємства ТзОВ «Кадет»;
- сформуvalи загальний та факторний аналіз доходів і витрат автотранспортного підприємства;
- дослідили застосування сучасних інформаційних технологій в аналізі доходів та витрат автотранспортного підприємства;

Таким чином, ми можемо вважати мету даної курсової роботи досягнутою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Баланс підприємства ТзОВ «Кадет» за 2014-2017 рр.

Статті балансу	Код	Рік			
		2007	2008	2009	2010
Активи					
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи:					
Залишкова вартість	10	0	0	0	0
Первісна вартість	11	0	0	0	0
Накопичена амортизація	12	0	0	0	0
Незавершене будівництво	20	16,9	5,9	6	6
Основні засоби:					
Залишкова вартість	30	2034	1819,8	1843	1589
Первісна вартість	31	5400,8	5300,8	5481	5336
Знос	32	3366,8	3481	3638	3747
Довгострокові біологічні активи:					
Справедлива (залишкова) вартість	35	0	0	0	0
Первісна вартість	36	0	0	0	0
Накопичена амортизація	37	0	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:					
які обліковуються за методом участі в капітал інших підприємств	40	0	0	0	0
інші фінансові інвестиції	45	0	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	50	0	0	0	0
Відстрочені податкові активи	60	0	0	0	0
Інші необоротні активи	70	0	0	0	0
Гудвіл при консолідації	75	0	0	0	0
Усього за розділом I	80	2050,9	1825,7	1849	1595
II. Оборотні активи					
Запаси:					
виробничі запаси	100	181,6	192	176	242
поточні біологічні активи	110	0	0	0	0
незавершене виробництво	120	0	0	0	0
готова продукція	130	0	0	0	0
товари	140	0	0	0	0
Векселі одержані	150	0	0	0	0

Статті балансу	Код	Рік			
		2007	2008	2009	2010
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:					
чиста реалізаційна вартість	160	3205,8	1991,1	2009	2682
первісна вартість	161	3205,8	1991,1	2009	2682
резерв сумнівних боргів	162	0	0	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:					
з бюджетом	170	27,7	19,1	35	15
за виданими авансами	180	0	0	0	0
з нарахованих доходів	190	0	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	200	0	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	20,5	13,3	6	10
Поточні фінансові інвестиції	220	0	0	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти:					
в національній валюті	230	72,6	25,1	74	47
в іноземній валюті	240	0	0	0	0
Інші оборотні активи	250	0	0	0	0
Усього за розділом II	260	3508,2	2240,6	2299	2996
III. Витрати майбутніх періодів	270	0	0	0	0
Баланс	280	5559,1	4066,3	4148,0	4591,0
Пасиви					
I. Власний капітал					
Статутний капітал	300	473,0	473,0	473,0	473,0
Пайовий капітал	310	0	0	0	0
Додатковий вкладений капітал	320	1837,9	0	0	0
Інший додатковий капітал	330	188,1	2026,1	2026,0	2026,0
Резервний капітал	340	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	-1331,9	-1462,0	-1368,0	-1534,0
Неоплачений капітал	360	0	0	0	0
Вилучений капітал	370	0	0	0	0
Усього за розділом I	380	1166,6	1036,6	1131,0	965,0
II. Забезпечення наступних витрат і платежів					
Забезпечення виплат персоналу	400	0	0	0	0
Інші забезпечення	410	0	0	0	0
Цільове фінансування	420	0	0	0	0
Усього за розділом II	430	0	0	0	0
III. Довгострокові зобов'язання					
Довгострокові кредити банків	440	394,0	710,0	447,0	201,0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	0	0	0	0
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0	0	0
Усього за розділом III	480	394,0	710,0	447,0	201,0

IV. Поточні зобов'язання					
Короткострокові кредити банків	500	448,0	93,1	0	0

Статті балансу	Код	Рік			
		2007	2008	2009	2010
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0	0	0	0
Векселі видані	520	0	0	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	3069,6	1696,3	2091,0	2886,0
Поточні зобов'язання за розрахунками:		455,8	507,0	442,0	482,0
з одержаних авансів	540	0	0	0	0
з бюджетом	550	257,1	280,6	216,0	238,0
з позабюджетних платежів	560	0	0	0	0
зі страхування	570	62,0	70,0	65,0	77,0
з оплати праці	580	136,7	156,4	161,0	167,0
з учасниками	590	0	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	600	0	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	610	25,1	23,3	37,0	57,0
Усього за розділом IV	620	3998,5	2319,7	2570,0	3425,0
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0	0	0
Баланс	640	5559,1	4066,3	4148,0	4591,0

ДОДАТОК Б

Звіт про фінансові результати підприємства ТзОВ «Кадет» за 2015-2017 рр

Стаття	Код рядка	Рік		
		2008	2009	2010
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ				
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	10	12389,2	17419,0	18751,0
Податок на додану вартість	15	2064,9	2903,0	3125,0
Акцизний збір	20	-	-	-
	25	-	-	-
Інші вирахування з доходу	30	-	-	-
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	35	10324,3	14516,0	15626,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	40	9994,9	13310,0	15274,0
Валовий прибуток (збиток)	50 (55)	329,4	1 206,0	352,0
Інші операційні доходи	60	2 261,4	466,0	717,0
Адміністративні витрати	70	598,9	796,0	897,0
Витрати на збут	80	18,8	16,0	17,0
Інші операційні витрати	90	1871,0	543,0	121,0
Фінансові результати від операційної діяльності	100 (105)	102,1	317,0	34,0
Доход від участі в капіталі	110	-	-	-
Інші фінансові доходи	120	-	-	-
Інші доходи	130	-	-	-
Фінансові витрати	140	130,2	89,0	54,0
Втрати від участі в капіталі	150	-	-	-
Інші витрати	160	-	12,0	22,0
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	170 (175)	-28,1	216,0	- 42,0
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	102,6	122,0	124,0
Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності	185	-	-	-
Фінансові результати від звичайної діяльності	190 (195)	-130,7	94,0	-166,0
Надзвичайні:				
доходи	200	-	-	-
витрати	205	-	-	-
Податки з надзвичайного прибутку	210	-	-	-
	220			

Чистий прибуток (збиток)	(225)	-130,7	94,0	-166,0
Стаття	Код рядка	Рік		
		2008	2009	2010
II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ				
Матеріальні затрати	230	4481,6	4963,0	4494,0
Витрати на оплату праці	240	2127,8	2681,0	2585,0
Відрахування на соціальні заходи	250	793,4	986,0	956,0
Амортизація	260	317,6	295,0	288,0
Інші операційні витрати	270	4593,9	5653,0	7811,0
Разом	280	12314,3	14578,0	16134,0
III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ				
Середньорічна кількість простих акцій	300	1890096	1890096	1890096
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	1890096	1890096	1890096
Чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	320	-0,069	0,050	-0,088
Скоригований чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	330	-0,069	0,050	-0,088
Дивіденди на одну просту акцію	340	0	0	0

ДОДАТОК В

Звіт про рух грошових коштів підприємства ТЗОВ «Кадет» за 2015-2017 рр.

Стаття	Код	2008		2009		2010	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності							
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	10	-28,1		216,0		-42,0	
Коригування на:							
амортизацію необоротних активів	20	317,6	X	295,0	X	288,0	X
збільшення (зменшення) забезпечень	30	0	0	0	0	0	0
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	40	0	0	0	0	0	0
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності	50	0	0	12,0	0	22,0	0
Витрати на сплату відсотків	60	130,2	X	89,0	X	54,0	X
Прибуток (збиток) від операційної діяльності до зміни в чистих оборотних активах	70	419,7	0	612,0	0	322,0	0
Зменшення (збільшення):							
оборотних активів	80	1117,5	0	0	107,0	0	724,0
витрат майбутніх періодів	90	0	0	0	0	0	0
Збільшення (зменшення):							
поточних зобов'язань	100	0	1323,9	344,0	0	801,0	0
доходів майбутніх періодів	110	0	0	0	0	0	0
Грошові кошти від операційної діяльності	120	213,3	0	849,0	0	399,0	0

Стаття	Код	2008		2009		2010	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
Сплачені:							
відсотки	130	X	130,2	X	89,0	X	54,0
податки на прибуток	140	X	102,6	X	122,0	X	124,0
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	150	0	19,5	638,0	0	221,0	0
Рух коштів від надзвичайних подій	160	0	0	0	0	0	0
Чистий рух коштів від операційної діяльності	170	19,5	19,5	638,0	0	221,0	0
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності							
Реалізація:							
фінансових інвестицій	0	X	0	X	0	X	0
необоротних активів	0	X	31,0	X	74,0	X	0
Інші надходження	0	X	0	X	0	X	0
Придбання:							
фінансових інвестицій	X	0	X	0	X	0	X
необоротних активів	X	0	X	345,0	X	54,0	X
майнових комплексів	X	0	X	0	X	0	X
Інші платежі	X	0	X	0	X	0	X
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	0	0	0	314,0	20,0	0	0
Рух коштів від надзвичайних подій	0	0	0	0	0	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	0	0	0	314,0	20,0	0	0
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності							
Надходження власного капіталу	310	0	X	0	X	0	X

Стаття	Код	2008		2009		2010	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
Отримані позики	320	1533,7	X	1460,0	X	0	X
Інші надходження	330	0	X	0	X	0	X
Погашення позик	340	X	1561,7	X	1723,0	X	246,0
Сплачені дивіденди	350	X	0	X	0	X	0
Інші платежі	360	X	0	X	12,0	X	22,0
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	370	0	28,0	0	275,0	0	268,0
Рух коштів від надзвичайних подій	380	0	0	0	0	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	390	0	28,0	0	275,0	0	268,0
Чистий рух коштів за звітний період	400	0	28,0	49,0	0	0	27,0
Залишок коштів на початок року	410	72,6	X	25,1	X	74,0	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	420	0	0	0	0	0	0
Залишок коштів на кінець року	430	44,6	X	74,1	X	47,0	X

ДОДАТОК Д

Звіт про рух власного капіталу підприємства ТзОВ «Кадет» за 2015-2017 рр.

Стаття	Код	Рік		
		2008	2009	2010
Залишок на початок року	10	1 166,6	1036,6	1131,0
Коригування:				
	20	0	0	0
Виправлення помилок	30	0	0	0
Інші зміни	40	0,6	0	0
Скоригований залишок на початок року	50	1167,2	1036,6	1131,0
Переоцінка активів:				
Дооцінка основних засобів	60	0,1	0	0
Уцінка основних засобів	70	0	0	0
Дооцінка незавершеного будівництва	80	0	0	0
Уцінка незавершеного будівництва	90	0	0	0
Дооцінка нематеріальних активів	100	0	0	0
Уцінка нематеріальних активів	110	0	0	0
	120	0	0	0
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	130	-130,7	94,0	166,0
Розподіл прибутку:				
Виплати власникам (дивіденди)	140	0	0	0
Спрямування прибутку до статутного капіталу	150	0	0	0
Відрахування до резервного капіталу	160	0	0	0
	170	0	0	0
Внески учасників:				
Внески до капіталу	180	0	0	0
Погашення заборгованості з капіталу	190	0	0	0
	200	0	0	0
Вилучення капіталу:				
Викуп акцій (часток)	210	0	0	0
Перепродаж викуплених акцій (часток)	220	0	0	0
Анулювання викуплених акцій (часток)	230	0	0	0
Вилучення частки в капіталі	240	0	0	0
Зменшення номінальної вартості акцій	250	0	0	0
Інші зміни в капіталі:				
Списання невідшкодованих збитків	260	0	0	0
Безкоштовно отримані активи	270	0	0	0
	280	0	0	0
Разом змін в капіталі	290	-130,6	94,0	166,0
Залишок на кінець року	300	1036,0	1130,6	965,0